

Eğitim süresinde iller arasındaki uçurum gelecekte de kapanmayacak

Eğitim düzeyinin mevcut durumunun yanı sıra, gelecekte nasıl bir manzara arz edeceğine yönelik olarak ilk kez yapılan ve Sosyal Politikalar Platformu tarafından yayınlanan araştırmaya göre, Türkiye'deki 81 ilde mevcut ve (gelecekte) beklenen eğitim süreleri arasında "uçurum" olarak tanımlanabilecek büyük farklılıklar var.

Sekretaryası TOBB ETÜ Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (TOBB ETÜ-SPM) tarafından yürütülen, Sosyal Politikalar Platformu üyeleri Prof. Dr. Ensar Yeşilyurt ile Prof. Dr. Oğuz Karadeniz'in de aralarında bulunduğu beş Pamukka-

le Üniversiteli akademisyen tarafından yapılan araştırma, Türkiye'de ortalama ve beklenen okullaşma yılı göstergelerinin il düzeyinde hesaplandığı ilk çalışma.

Pamukkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden Ferda Esin Gülel, Atalay Çağlar ve Sinem Güler Kangallı

Uyar'ın da katkıda bulunduğu araştırmanın sonuçlarına göre; başkent Ankara'da 2013 yılı itibarıyla artık eğitim çağı dışına çıkmış, 25 yaşından büyük nüfusun üniversite öncesi eğitimde geçirdiği süre 7,59 yıl... 'Ortalama okullaşma yılı' olarak bilinen ve Ankara'nın ilk sırada bulunduğu

bu göstergede; Ağrı ise 4,01 yıl ile 80'inci sırada bulunuyor.

Bu uçurumun gelecekte ne ölçüde kapanacağına yönelik olarak yapılan değerlendirmede ise Ankara'da eğitim çağında bulunan 25 yaş altı nüfusun üniversite öncesi eğitimde geçirmesi beklenen süre 11,78 yıl olarak hesaplandı. 'Beklenen okullaşma yılı' olarak anılan bu göstergede Ağrı için hesaplanan değer 8,98 yılda kalıyor...

Sayan: Daha yapılması gereken çok şey var

Bir başka deyişle 81 il arasında beklenen okullaşma yılı sıralamasında en sonda bulunan Ağrı'nın, Ankara'nın 2013 yılı ortalama okullaşma yılına ulaşması için bile yıllara ihtiyaç var.

Sosyal Politikalar Platformu kurucusu ve TOBB ETÜ Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (TOBB ETÜ-SPM) Direktörü Prof. Dr. Serdar Sayan, çalışmaya ilişkin olarak "Bu iki gösterge açısından Ankara ile Ağrı arasında gördüğümüz uçurumun kapanması için uzun yıllara ihtiyaç var. Kaldı ki fark sadece Ankara-Ağrı arasında değil; Bu rakamlar, ülke genelinde okullaşma süresini arttırma ihtiyacı dışında, bölgesel eşitsizlikleri gidermek için de yapılması gereken çok şey olduğunu gösteriyor. Bunlar yapılmadan, Türkiye ekonomisinin büyüme hızının orta gelir tuzağından çıkacak biçimde artırılması, sürdürülebilir ve istikrarlı kılınması mümkün değil" değerlendirmesinde bulundu.

Sosyal Politikalar Platformu'nun amacının "Türkiye'de sosyal politika konularında çalışan uzmanlar arasındaki işbirliği ve iletişimin artmasına katkıda bulunmak ve sosyal politika konularında yapılan çalışmaların sonuç ve bulgularını araştırma/politika notları yoluyla diğer uzmanlar ve kamuoyu ile paylaşmayı sağlamak olduğunu" hatırlatan Sayan, "Türkiye'de ilk kez yapılan bu önemli çalışmanın sonuçlarını da kamuoyuyla paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz" şeklinde konuştu.

İki gösterge iller bazında ilk kez hesaplandı

Pamukkale Üniversiteli beş akademisyenin ortak çalışması olan "Türkiye'de Illere Göre Ortalama ve Beklenen Okullaşma Yılı" başlıklı araştırmanın yazarlarından Prof. Dr.

ORTALAMA VE BEKLENEN OKULLAŞMA YILLARI*

Sıra	İller	Ortalama Okullaşma yılı (MYS)	İller	Beklenen Okullaşma yılı (EYS**)
1	Ankara	7.59	Rize	12.14
2	Eskişehir	7.4	Bilecik	12.13
3	İzmir	7.23	Bolu	12.12
4	Kırklareli	7.18	Isparta	12.1
5	Kırıkkale	7.15	Karabük	12.06
6	Artvin	7.04	Artvin	12.06
7	Yalova	7.03	Amasya	12.03
8	Bilecik	7.02	Eskişehir	11.98
9	Isparta	6.92	Çanakkale	11.97
10	Tekirdağ	6.9	Kırklareli	11.96
11	Kocaeli	6.9	Kütahya	11.96
12	Çanakkale	6.87	Giresun	11.9
13	Bursa	6.86	Burdur	11.86
14	İstanbul	6.86	Edirne	11.84
15	Edirne	6.84	Trabzon	11.82
16	Balıkesir	6.82	Kırşehir	11.79
17	Bolu	6.82	Ankara	11.78
18	Muğla	6.79	Kocaeli	11.7
19	Karabük	6.79	Zonguldak	11.69
20	Kırşehir	6.72	Kırıkkale	11.67
21	Antalya	6.68	Bartın	11.65
22	Trabzon	6.67	Balıkesir	11.63
23	Denizli	6.67	Uşak	11.61
24	Burdur	6.67	Yalova	11.61
25	Amasya	6.66	Sinop	11.58
26	Çankırı	6.66	Erzincan	11.57
27	Kayseri	6.64	Denizli	11.56
28	Aydın	6.61	Muğla	11.56
29	Uşak	6.6	Tunceli	11.53
30	Sakarya	6.59	Malatya	11.52
31	Tunceli	6.59	Antalya	11.51
32	Nevşehir	6.57	İzmir	11.5
33	Adana	6.57	Tekirdağ	11.5
34	İçel	6.56	Bursa	11.49
35	Rize	6.56	Kastamonu	11.49
36	Kütahya	6.52	Aydın	11.48
37	Karaman	6.47	Karaman	11.48
38	Malatya	6.44	Samsun	11.47
39	Erzincan	6.42	Sakarya	11.46
40	Zonguldak	6.41	Manisa	11.45
41	Düzce	6.39	Düzce	11.44

Sıra	İller	Ortalama Okullaşma yılı (MYS)	İller	Beklenen Okullaşma yılı (EYS**)
42	Sinop	6.39	Bayburt	11.38
43	Osmaniye	6.37	İçel	11.36
44	Sivas	6.36	Elazığ	11.36
45	Afyonkarahisar	6.35	Kayseri	11.35
46	Manisa	6.32	Nevşehir	11.28
47	Konya	6.32	Çorum	11.23
48	Niğde	6.32	Sivas	11.19
49	Giresun	6.26	İstanbul	11.16
50	Gümüşhane	6.26	Osmaniye	11.15
51	Samsun	6.23	Ardahan	11.07
52	Kastamonu	6.21	Hatay	11.05
53	Bayburt	6.15	Adana	11.01
54	Tokat	6.13	Niğde	11
55	Bartın	6.1	Kilis	10.99
56	Elazığ	6.03	Konya	10.98
57	Çorum	6.03	Afyonkarahisar	10.97
58	Yozgat	6.01	Adıyaman	10.82
59	Kilis	5.98	Ordu	10.79
60	Ordu	5.96	Kahramanmaraş	10.65
61	Hatay	5.89	Yozgat	10.6
62	Aksaray	5.83	Çankırı	10.6
63	Erzurum	5.8	Aksaray	10.58
64	Ardahan	5.76	Tokat	10.55
65	Gaziantep	5.75	Gaziantep	10.48
66	Kahramanmaraş	5.72	İğdır	10.28
67	Adıyaman	5.61	Gümüşhane	10.22
68	Kars	5.41	Erzurum	10.18
69	İğdır	5.04	Batman	10.08
70	Batman	5	Kars	10.07
71	Bingöl	4.95	Diyarbakır	10.06
72	Bitlis	4.82	Bingöl	10.05
73	Siirt	4.67	Mardin	9.87
74	Diyarbakır	4.63	Siirt	9.74
75	Hakkari	4.59	Şanlıurfa	9.57
76	Mardin	4.53	Bitlis	9.53
77	Van	4.34	Hakkari	9.52
78	Muş	4.3	Şırnak	9.5
79	Şanlıurfa	4.02	Van	9.29
80	Ağrı	4.01	Muş	9.22
81	Şırnak	3.89	Ağrı	8.98
	Türkiye ort.	6.51	Türkiye ort.	11.03

* Koyu renk karakterlerle yazılıp koyu mavi ile işaretlenen iller Türkiye ortalamasına en yakın olan illerdir

** Bazı illerde EYS'nin 12'nin üzerinde çıkması okul öncesi eğitimin de hesaplamada yer almasından kaynaklanmaktadır.

tobb etü
SPM

Ensar Yeşilyurt da “Ülkelerin zenginlik ve refahıyla eğitim süresi arasında da güçlü pozitif bir ilişki bulunuyor” dedi.

Araştırma notunda ise “Bu yüzden de eğitim düzeyinin önemli bir kalkınmışlık göstergesi olduğu biliniyor. Ancak zenginlik ve refahı tanımlamayan geleneksel göstergeler arasında bulunan ‘okuryazarlık oranı’ ve ‘okullaşma oranı’; günümüzün değişen ekonomik koşullarında gelişmeleri yansıtmakta yetersiz kaldı. Bunların yerini ise nüfusun sadece okur-yazar olup olmadığını değil, aldığı eğitimin süresini de ölçmeyi amaçlayan ‘ortalama okullaşma yılı’ ve gelecekte ‘beklenen okullaşma yılı’ göstergeleri aldı. Artık uluslararası kıyaslamalarda yaygın olarak kullanılmaya başlanan bu göstergeler Türkiye’de ilk kez iller düzeyinde Pamukkale Üniversitesi’nin araştırmasında hesaplandı” denildi.

Ortalama okullaşma yılı Türkiye için 6,51 yıl

Araştırmaya göre Türkiye’de ortalama okullaşma yılı 6,51 yıl olarak belirlendi. Bu ortalamaya en yakın il 6,52 yıl ile 36’ncı sıradaki Kütahya. Ortalamanın altında ise 45 il bulunuyor. Ortalama okullaşma yılı-

nın en yüksek olduğu 5 il Ankara (7,59 yıl), Eskişehir (7,40 yıl), İzmir (7,23 yıl), Kırklareli (7, 18 yıl) ve Kırıkkale (7,15 yıl). İstanbul sıralamada 6,86 yıl ile 14’üncü sırada bulunurken; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi, sadece Tunceli (6,59 yıl) ile 31’inci sıradan girebildi. Sıralamada 63-81 arasındaki tüm iller Doğu ve Güneydoğu’ndan oluştu. Sıralamanın sonunda 3,89 yıllı Şırnak bulunuyor. Listenin başındaki Ankara ile sonundaki Şırnak arasındaki eğitim yılı açığı 3,70 yıl. Bu bir anlamda, Şırnak’ın Ankara’yı 4+4+4’lük evrelerden oluşan eğitimi sürecinin bir aşaması eksiğiyle izlediği anlamına geliyor.

27 il ortalamasının çok altında

Araştırmaya göre eğitim çağındaki nüfusun gelecekte, üniversite öncesi eğitimde geçireceği süre yani beklenen okullaşma yılı tablosunda ise bir takım değişiklikler göze çarptı. Türkiye’nin beklenen ortalama okullaşma yılı 11,03 yıl olarak belirlendi. Böylece gelecekteki okullaşma yılının, mevcut durumu yansıtan ortalama okullaşma yılından 4,52 yıl daha yüksek olarak gerçekleşeceği hesaplandı.

Beklenen okullaşma yılında 52 ve

53’üncü sıralardaki Hatay ve Adana ortalamayı yakalarken, ortalamasının altında 28 il kalmış oldu. Ortalamasının üzerinde beklenen okullaşma yılına sahip olacak iller arasına bu kez Doğu ve Güneydoğu’dan Erzincan (11,57 yıl), Tunceli (11,53 yıl), Bayburt (11,38 yıl), Elazığ (11,36 yıl), Ardahan (11,07 yıl) olmak üzere 5 il girdi. Ancak sıralamanın 65 ile 81’inci sırasındaki tüm iller yine Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ndeki illerden oluştu. Sıralamanın sonunda ise 8,98 yıllı Ağrı var.

İstanbul 11,16 yıllı 49’uncu sırada

Beklenen okullaşma yılında ilk 5 sırada Rize (12,14 yıl), Bilecik (12,13 yıl), Bolu (12,12 yıl), Isparta (12,10 yıl) ve Karabük (12,09 yıl) bulunuyor. Bazı illerde beklenen okullaşma yılının 12’den yüksek çıkması, okul öncesi eğitimin de hesaplamada kullanılmasından kaynaklandı. Üç büyük il merkezinden Ankara 11,78 yıl ile 17’nci sırada, İzmir 11,50 yıllı 32’inci sırada ve 11,16 yıllı İstanbul 49’uncu sırada bulunuyor. Listenin başındaki Rize ile sonundaki Ağrı arasındaki gelecekte beklenen eğitim açığı ise 3,16 yıl.